

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a dr. Kováts E. Ágnes ügyvéd (1118 Budapest, Naprózsa u. 11.) által képviselt **GDF SUEZ Energia Magyarország Zrt.** (6724 Szeged, Pulcz u. 44.) I.r. és a Freidler Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Freidler Gábor ügyvéd (1011 Budapest, Iskola u. 38-42. I/6.) által képviselt **Creditexpress Magyarország Pénzügyi Szolgáltató Kft.** (1146 Budapest, Hungária krt. 179-187.) II.r. felpereseknek a Dr. Dudás Gábor Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Dudás Gábor ügyvéd (1011 Budapest, Iskola u. 38-42. A ép I/6.) által képviselt **Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság** (1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fsr. 22/C.) alperes ellen **adatvédelmi ügyben hozott – a NAIH-1778-54/2013/H. számú határozattal módosított, kiegészített – NAIH-1778-50/2013/H számú közigazgatási határozat felülvizsgálata** iránt indított perében meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az I.r. és a II.r. felperesek kereseteit elutasítja.

Kötelezi az I.r. és a II.r. felpereseket, hogy tizenöt nap alatt fizessenek meg az alperesnek külön-külön 30.000 (azaz harmincezer) - 30.000 (azaz harmincezer) forint perköltséget, valamint az államnak – az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására – szintén külön-külön 30.000 (azaz harmincezer) - 30.000 (azaz harmincezer) forint kereseti illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A II.r. felperes követeléskezeléssel foglalkozó gazdasági társaság. Megbízói olyan gazdasági társaságok, amelyek az érintett adatalanyokkal szerződéses kapcsolatba léptek – részükre terméket értékesítettek, szolgáltatást nyújtottak –, és miután az érintettek a fizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget, az adósság behajtására, a követelés jogosultjaiként, a II.r. felperessel állapodtak meg. Az I.r. felperes mint megbízó és a II.r. felperes mint megbízott 2011. november 11-én kötöttek határozatlan időre szóló, követeléskezelésre vonatkozó megbízási szerződést. A szerződés 1. pontja szerint „a megbízó megbízza megbízottat, hogy a megbízó által a jelen szerződés keretében elektronikus formában átadott ügyek alapján adósaival szemben fennálló követeléseit behajtsa jogi úton, vagy jogi úton kívüli eljárással”. A szerződés 20. pontja szerint „a megbízott jogosult az adóstól a tőketartozás, késedelmi kamat, kötbér és a megbízónak járó egyéb díjakon, költségeken kívül adminisztrációs díjat saját javára beszedni, melynek ügyleti mértékét a BTC ügyfélkör esetében 1. sz. melléklet, a BTB ügyfélkör esetében a 4. sz. melléklet tartalmazza; az adminisztrációs díj a megbízótól nem követelhető”. A szerződés 2012. június 15-én kelt 1. számú kiegészítése a megbízottat illető, az adósokra terhelhető adminisztrációs díj mértékének emelését tartalmazza. Az 1. számú kiegészítés „3. Adóskutatás” megnevezésű pontja alapján „eltűnt adós esetében adóskutatás

végzése, a felkutatott ügyfelek esetében a követelések behajtása a feladat". A szerződés 2012. november 16-án kelt 2. számú kiegészítésének 1. pontjában „a megbízó engedélyezi a megbízottnak, hogy a peren kívüli behajtásra átadott ügyfelek esetében ügyvédi felszólító levelet küldjön ki”; „a megbízónak a megbízott által igénybe vett ügyvéddel szemben semmilyen fizetési, elszámolási kötelezettsége nincsen”. A 2. számú kiegészítés 2. pontja szerint „a megbízott az ügyvédi felszólító levél kiküldése esetén jogosult az adóra ún. ügyvédi munkadíjat terhelni”. Az ügyvédi munkadíj „a megbízón semmi esetben nem követhető”. A szerződés 2013. február 27-én kelt 3. számú kiegészítése szintén a megbízottat illető, az adósokra terhelhető adminisztrációs díj mértékének emelését rögzíti.

Az ismertetett megbízási szerződés alapján a II.r. felperes az érintett adatalany adósoknak az I.r. felperes által továbbított személyes adatait a megbízói követelés behajtása mellett az adósokra terhelte, a saját bevételét képező egyéb díjak behajtására is felhasználta.

Az alperesi adatvédelmi hatóság a II.r. felperes 2012. január 1-jétől tanúsított általános adatkezelési gyakorlatának vizsgálatára hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indított, melynek keretében – egyebek mellett – az I.r. felperessel kötött szerződéshez kapcsolódó adatkezelést is megvizsgálta, e vizsgálódásának eredményét külön határozatba foglalta. Az alperes a 2014. május 10-én kelt, felülvizsgálni kért – a per során, a 2014. július 3-án kelt határozattal módosított, kiegészített – határozatával a felperesek közötti megbízási szerződés vonatkozásában a személyes adatok jogellenes kezelését megtiltotta azzal, hogy az I.r. felperes az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) rendelkezéseinek megfelelően olyan, az ügyfelek által átlátható eljárásrendet alakítson ki, amelynek keretében adatgyűjtést csak az adatalanyok hozzájárulásának birtokában végez, és nem teszi lehetővé az ügyfelei személyes adatainak harmadik személy általi saját célú felhasználását, a II.r. felperes pedig szüntesse meg a 2012. január 1-je óta átadott személyes adatok saját célú felhasználását. Egyidejűleg a felpereseket 2.000.000 - 2.000.000 forint adatvédelmi bírság megfizetésére kötelezte (e körben észlelte a bíróság, hogy a bírság számmal kiírt összege tekintetében a határozat nyilvánvaló elírást tartalmaz).

Az alperes a határozata indokolásában bemutatta az ügy előzményeit, a vizsgált szerződést, az eljárás menetét, részletezte az eljárás során alkalmazott jogszabályokat. Álláspontja szerint a követeléskezelési eljárások során mindkét felperes adatkezelőnek minősül; összességében a II.r. felperes adatkezelői minőségét támasztja alá, hogy az I.r. felperes által továbbított személyes adatokon érdemi műveleteket végzett. Kifejtette: ha az adatkezelés feltételeit több adatkezelő alakítja ki, akkor valamennyi adatkezelő az adatkezelés egészének jogszerűségéért felelősséggel tartozik, erre tekintettel a megbízás alapján végzett követeléskezelési eljárás során adatvédelmi jogi szempontból a felperesek felelősségét mint együttes adatkezelők felelősségét vizsgálta. A célhoz kötöttség elvével összefüggésben rámutatott, hogy a követelés alapjául szolgáló szolgáltatási szerződés megkötésekor az I.r. felperes adatkezelésének elsődleges célja a szolgáltatás teljesítése, járulékos jellegű, eshetőleges célja a fogyasztás ellenértékének meg nem fizetése esetén a pénztartozás behajtása volt, ezekkel a célokkal minden fogyasztónak ésszerűen számolnia is kellett. A megbízási szerződés szerinti eredeti adatkezelési cél az I.r. felperes követeléseinek perben vagy peren kívüli érvényesítése volt.

Kiemelte: a II.r. felperes a felmerült saját költségeit nem az I.r. felperessel szemben érvényesítette, hanem közvetlenül az érintett adatalany adósoktól hajtotta be, és ehhez az adósok I.r. felperes által továbbított személyes adatait használta fel úgy, hogy ők erről semmilyen információval nem rendelkeztek. Az adósok hozzájárulásának hiányában a személyes adataiknak az I.r. felperessel fennálló eredeti jogviszonyhoz nem kapcsolódó, az eredeti adatkezelési céltól eltérő célra történő továbbítása jogszerűtlen adatkezelést eredményezett, ezért a személyes adatoknak az I.r. felperes általi, ezen másodlagos célú továbbítása, és az átvett adatoknak a II.r. felperes által e célból való felhasználása az Infotv. 4. § (1)-(2) bekezdéseibe ütközött. Kifejtette továbbá: az adatkezeléshez történő hozzájárulás egyik legfontosabb fogalmi eleme, hogy megfelelő tájékoztatáson alapuljon (Infotv. 3. § 7. pont). Emellett az előzetes tájékoztatásnak meg kell felelnie az Infotv. 20. §-ában foglaltaknak, a perbeli esetben pedig a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (a továbbiakban: Get.) 125. § (4) bekezdés a) pontjában foglaltaknak is. Megállapította, hogy az adósok értesítésére vonatkozó kötelezettségét az I.r. felperes nem teljesítette, mert az értesítésre nem az ágazati törvényben előírtaknak megfelelően az adatátadással egyidejűleg, hanem azt követően került sor, és nem az I.r., hanem a II.r. felperes által. Az adósokkal történő első írásbeli kapcsolatfelvételre a II.r. felperes által használt „Fizetési felszólítás” kiküldése során sem teljesült a megfelelő tájékoztatás követelménye; elektronikus információszerzésre nem volt mód; a megbízott ügyvéd által alkalmazott levélminta sem volt megfelelő. A tájékoztatás tehát nem volt teljes és nem volt pontos, sőt kifejezetten megtévesztő volt, az adósok nem láthatták át az adatkezelés folyamatát, ennél fogva nem tudhattak megfelelően tájékozott döntést hozni a követelés jogosságáról, megfizetéséről. Emiatt mindkét felperes megsértette az Infotv. 20. § (1)-(2) bekezdéseit. Az adatkezelés jogalapjának vizsgálata kapcsán kiemelte: az I.r. felperes a Get. 125. § (4) bekezdésének a) pontja alapján – az ágazati szabályozásra figyelemmel – törvényi felhatalmazással rendelkezett a követelése behajtásához szükséges adattovábbításra. Azonban ez a felhatalmazás a személyes adatoknak ettől eltérő célból, a II.r. felperes másodlagos, saját célú kezelése érdekében történő továbbítására és további, a követelés behajtása céljából átadott adatokon felüli adatok gyűjtésére nem nyújtott jogalapot, ezért ezeknek az adatkezeléseknek az Infotv. 5. § (1) bekezdése értelmében az lett volna az előfeltétele, hogy az adósok ezekhez az Infotv. szerinti hozzájárulását adják. Az I.r. felperes nem rendelkezett az adósok érvényes hozzájárulásával (különös tekintettel az I.r. felperesi Üzletszabályzat részét képező Általános Szerződési Feltételek egyetemes szolgáltatási szerződés aláírásával történő elfogadására), mert az adósok nem is lehettek tisztában azzal, hogy kik és milyen célból kezelik a személyes adataikat. A megfelelő tájékoztatás a hozzájárulás érvényességének egyik előfeltétele, az adósok azonban az I.r. felperes követelésének behajtását célzó, és a járulékos jellegű, a II.r. felperes üzleti célját szolgáló adattovábbításról sem kaptak megfelelő tájékoztatást, illetve a megfelelő tájékoztatás nyújtása az adósokról gyűjtött új információk kezeléséhez sem volt bizonyítható. Mindezeket figyelembe véve az adósok személyes adatainak a II.r. felperes költségeinek megfizetése céljából történő továbbításához és felhasználásához, továbbá az új adatok gyűjtéséhez nem állt rendelkezésre az Infotv. szerinti hozzájárulás, ezért a felperesek ezen adatkezelési tevékenységei megsértették az Infotv. 5. § (1) bekezdését. Rögzítette, hogy az érdekmérlegelésen alapuló jogalap fennállta a felperesek adatkezelésének vizsgálata során nem merült fel. Az alapvetően a bíróság körében módosított, kiegészített határozat hivatkozott az Infotv. 61. § (1) bekezdésének f) pontjára, (3) és (4) bekezdéseire. Figyelemmel volt arra is,

hogyan a felperesek az adatkezelés folyamatát közösen alakították ki, a követeléskezelés során alkalmazott módszerekről és az új adatkezelési célról közösen döntöttek, ezért az adatkezelés egészének jogszerűségéért mindketten felelősséggel tartoznak. Értékelték a jogsértéssel érintettek körének nagyságát (az adatkezelése a vizsgált időszakban 102.112 természetes személyt érintett), azt, hogy a jogellenes gyakorlat hosszú időn keresztül folyt (a megbízási szerződés 2011. november 11-e óta fennáll, azonban ebből csak a 2012. január 1-jétől az eljárás befejezéséig terjedő időtartamot vette figyelembe), a jogellenes adatkezelés az adatalányok személyes adatai védelméhez fűződő jogát súlyosan megsértette, továbbá a jogsértés súlyos volt, mert az I.r. felperes részére átadott személyes adatok kezelésének folyamata az adósok számára átláthatatlan volt, ez meggátolta őket abban, hogy felmérjék az adatkezelés jogaira nézve kedvezőtlen hatásait, a jogsértő adatkezelés az adatalányoknak anyagi hátrányt is okozhatott, különösen akkor, ha a II.r. felperes a követelés érvényesítésének tényleges költségét meghaladó költségátalányt érvényesítette oly módon, mintha erre vonatkozó jogosultsága közvetlenül az érintettel kötött szerződésből fakadna, és a téves adatkezelési tájékoztatás azt is eredményezhette, hogy az érintettek jelentős része megfelelő jogi ismeretek hiányában, a kiszolgáltató helyzetét fel sem ismerte, ezért érdekei védelmében nem lépett fel. Értékelték az I.r. felperes energiaszolgáltató piacon és a II.r. felperes követeléskezelői piacon betöltött jelentős gazdasági súlyát is.

Az I.r. felperes a tárgyaláson pontosított keresetében a rá vonatkozó rendelkezések tekintetében a módosított, kiegészített alperesi határozat hatályon kívül helyezését kérte. Sérelmezte, hogy az alperes a határozatában indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta az Infotv. 5. § (1) bekezdés b) pontját, (3) bekezdését, 20. § (3) bekezdését, továbbá a Get. 125. § (1) bekezdését és (4) bekezdés a) pontját, amelyek az adatkezelésre megfelelő jogalapot nyújtanak, mert adatkezelése nem az érintettek hozzájárulásán, hanem törvényen alapuló kötelező adatkezelés; a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal által jóváhagyott Üzletszabályzata és annak mellékletei szabályozzák a közte és az egyetemes szolgáltatására jogosult felhasználók közötti jogviszony tartalmát, így részletesen az adatkezeléssel kapcsolatos kötelezettségeket és jogosultságokat is. Adatkezelésére az Infotv. 6. §-ában írt érdekmérlegelési jogalap is irányadó lehet. Hangoztatta, hogy a tényállás tisztázása az alperes kötelezettsége, és bár mindenben együttműködött az alperessel, az alperes a vizsgálat során az adatkezelés pontos jogalapjára rá sem kérdezett. Utalt arra, hogy az nyilvánvalóan ismert volt az alperes előtt, hogy egyetemes szolgáltatói engedélyes, és erre tekintettel az ágazati jogszabályok (Get.) és az Üzletszabályzata rendelkezéseit mindenképpen figyelembe kellett volna vennie; ennek hiányában az alperes számos megalapozatlan, iratellenes és ellentmondásos megállapítást tett, helytelen jogszabályokat alkalmazott, így téves jogi következtetéseket vont le. Állította, hogy magatartása nem sérti az Infotv. 4. § (1) és (2) bekezdéseit, adatkezelése célját, és az e cél eléréséhez szükséges, az általa kezelhető adatok körét a Get. 125. § (1) bekezdése határozza meg, mellyel eljárása teljes mértékben összhangban áll. Magatartása nem sérti az Infotv. 5. § (1) bekezdését, mert a másodlagos célú adattovábbításhoz felhatalmazással rendelkezett a Get. 125. § (4) bekezdés a) pontja alapján. Hangoztatta e körben, hogy nem is másodlagos, hanem elsődleges célú felhasználásra, kifejezetten a követelések kezelése céljából adta át az érintett felhasználók adatait a II.r. felperes részére. Magatartása nem sérti az Infotv. 20. § (1) és (2) bekezdéseit sem, mert a felperesek a megbízási szerződésben akként állapodtak meg, hogy a II.r. felperes köteles haladéktalanul megküldeni az érintett felhasználók részére az adatok átadás-átvételéről szóló értesítést, ezzel maga álláspontja szerint a Get. 125. § (4) bekezdés a) pontjának megfelelően eleget tett az értesítési kötelezettségének. Hangsúlyozta emellett, hogy az Infotv. 20. § (3) bekezdése szerint kötelező adatkezelés esetén a tájékoztatás megtörténhet a szükséges információkat tartalmazó jogszabályi rendelkezésekre való utalás nyilvánosságra hozatalával is, mely körben hivatkozott az egyetemes szolgáltatási szerződés megkötése során a felhasználók által tudomásul vett Üzletszabályzatára; az érintettek már azt megelőzően tudják, hogy a kötelező adatkezelés körében, szerződésszegés esetén adataik átadására sor kerülhet, minthogy az átadás tényelegetesen megtörténne. Hangoztatta, hogy az értesítési kötelezettség kapcsán kifogással vagy panasszal soha, egyetlen felhasználó sem élt a felperesekkel szemben. A kiszabott bírságot indokolatlannak, összezszerűségében pedig eltűzottnak tartotta, kifogásolva, hogy a határozatból a mérlegelési szempontok nem olvashatók ki.

A II.r. felperes a tárgyaláson pontosított keresetében a rá vonatkozó rendelkezések tekintetében a módosított, kiegészített alperesi határozat hatályon kívül helyezését kérte. Sérelmezte, hogy az alperes a határozatában indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta az Infotv. 6. § (1) és (5) bekezdéseit, amelyek az adatkezelésre megfelelő jogalapot nyújtanak, mert az Infotv. 5. § (1) bekezdéséhez képest kifejezetten lehetővé teszik az adatkezelést az érintett hozzájárulásának hiányában, valamint a hozzájárulás keretein túlterjeszkedve is.

Kifogásolta, hogy az alperes azt állapította meg, miszerint az érdekmérlegelésen alapuló jogalap fennállta a felperesek adatkezelésének vizsgálata során nem merült fel. Hangoztatta, hogy ez a megfogalmazás pontatlan, nem tudható, mely körülmények esetén merülhetett volna fel az érdekmérlegelési jogalap és a konkrét esetben mely körülmények miatt nem merült fel; a tényállás tisztázása egyébként az alperes kötelezettsége, és bár mindenben együttműködött az alperessel, az alperes a vizsgálat során az adatkezelés pontos jogalapjára rá sem kérdezett. Az alperes nem teheti meg, hogy törvényi rendelkezéseket önkényesen figyelmen kívül hagyjon, pusztán azért, mert azokra az ügyfél nem hivatkozott. Az, hogy az érdekmérlegelésen alapuló jogalap fennállta nem merült fel az eljárásban, kizárólag az alperesnek róható fel. Hozzátette: adatkezelése tipikusan olyan, melynek során az érdekalapú adatkezelésnek fokozott jelentősége van, az őt megbízó hitelezők jogos (üzleti) érdeke, hogy az őket szerződés alapján megillető, az adósok részéről kötelezettségszegő módon ki nem fizetett összegekhez hozzájussanak, kintlévőségeiket törvényes – az érintettek jogos érdekeit jelentősen nem korlátozó – eszközökkel behajtsák. Hivatkozott az Európai Parlament és Tanács a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK Irányelvre (a továbbiakban: Irányelv). Előadta, hogy az Európai Bíróság az ASNEF és FECEMD egyesített ügyekben (C-468-10. és C-469-10. sz.) kimondta, hogy az Irányelv 7. cikk f) pontjának közvetlen hatálya van, és azt is, hogy a tagállamok nem alkalmazhatnak olyan többletfeltételt, amely túlterjeszkedik az Irányelv 7. cikkén. Álláspontja szerint az Infotv. 6. § (1) bekezdése ellentétes az Irányelv 7. cikk f) pontjával, amennyiben az Infotv. az adatkezelői jogos érdeken túlmenően feltételül szabja azt is, hogy a hozzájárulás beszerzése lehetetlen legyen, vagy annak aránytalan költsége legyen. Meglátása szerint az adott esetben a hozzájárulás beszerzésének lehetetlensége is fennáll – az érdekkellentét miatt –, ám a hivatkozott ítélet alapján ez többlet-feltétel a közvetlenül hatályos uniós normába ütközik, ezért nem is alkalmazható. Az Irányelv 7. cikk f) pontja emellett elismeri, hogy az adatkezelés jogalapja lehet az adatokat megkapó harmadik fél érdeke is, vagyis ezáltal az adatkezelése jogszerű akkor is, amikor az adatok felhasználásával az őt megillető díjat mint a követelés behajtásának költségét érvényesíti. Az uniós ítélet 36. pontjából következően az Irányelv 7. cikk b) pontjában írt jogalap is közvetlenül hatályos; utalt arra, hogy a tevékenysége olyan követelések behajtására irányul, amelyek az érintettek által az I.r. felperessel kötött szerződésen alapulnak, az adatkezelés ezért szükséges a szerződés teljesítéséhez. Kérte, hogy a bíróság kezdeményezze az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását az Irányelv 7. cikk f) pontja alkalmazhatóságának, jelentésének vizsgálata körében, az alábbi kérdésekben: „Az Irányelv 7. cikk f) pontja közvetlenül hatályos és alkalmazandó-e a magyar jogszabályok, így különösen az Infotv. hatálya alá tartozó adatkezelésekre (figyelemmel az Európai Bíróság ASNEF és FECEMD egyesített ügyekben hozott ítéletére)? Amennyiben a közvetlen hatály és alkalmazhatóság megállapítható, összhangban van-e az Európai Unió jogával az Infotv. 6. § (1) és (5) bekezdése, amely az érdekmérlegelésen alapuló adatkezeléseket olyan feltételekhez köti, amelyek az Irányelvben nem szerepelnek? Pontosan mit jelent az Irányelv 7. cikk f) pontjának azon kitétele, mely szerint az adatkezelő érdeke nem szolgál jogalappal, ha ezeknél az érdekeknél magasabb rendűek az érintettnek az 1. cikk (1) bekezdése értelmében védelmet élvező érdekei az alapvető jogok és szabadságok tekintetében? Jelen esetben a konkrét vizsgálandó kérdés, hogy az adatkezelő azon érdeke, miszerint az érintettel kötött szerződés alapján őt megillető díjat behajtsa, az érintett szerződésen alapuló, nem vitatott kötelezettségét jogi eszközökkel

kikényszerítse, megalapozhatja-e azt, hogy az adatkezelő az adatokat átadja a követelések kezelésével foglalkozó gazdasági társaságnak? További kérdés az értelmezés körében, hogy az adatkezelő jogos érdeke (szerződésen alapuló követelés érvényesítése) megalapozza-e az adatkezelést, amennyiben az olyan adatok gyűjtésére irányul, amelyek az érintettel való kapcsolatfelvételhez, az érintett fizetőképességének megállapításához szükségesek?” Álláspontja szerint az adatkezelésről téves képet ad a határozat, mert az alperes figyelmen kívül hagyta az amögött húzódó jogviszonyt. E körben kifogásolta, hogy az alperes a célhoz kötöttség elvének értékelése során nem jelölte meg, hogy mi az a jogszerű adatkezelési cél, amelyen ő túlterjeszkedett. Hangsúlyozta, az adatkezelés célja egyértelmű: annak elérése, hogy az érintett a kötelezettségének eleget tegyen, illetve a hitelező képet kapjon az érintett fizetőképességéről: várható-e, akár részben, az érintett teljesítése. Ezen adatkezelési cél általában indokolja mindazon adatok kezelését, amelyek relevánsak lehetnek a kintlévőség behajtása, a tartozás átütemezése, az érintett fizetési képességének és fizetési készségének szempontjából. Meglátása szerint az adatkezelő jogos érdeke önmagában kellő jogalapot ad az adatkezelésre, márpedig az jogos érdeke, hogy a kintlévőség behajtásával összefüggő költségek is megtérüljenek. Irreleváns, hogy ezeket a költségeket a megbízó saját magának szedi be, és később fizeti ki a részére, vagy ő közvetlenül a saját részére érvényesíti a behajtás költségeit. Hangoztatta: nem felel meg a valóságnak az az alperesi kifogás, miszerint az érintetteknek adott tájékoztatásból nem derül ki pontosan a teljes tartozás összetétele, illetve hogy az általa kiküldött levél alkalmas arra, hogy az érintettet megtéve a követelés összegét, összetételét, jogosultját illetően. Nézete szerint ezek a megállapítások nem is tartoznak az adatvédelem körébe, ezzel az alperes a hatáskörét túllépte. Sérelmezte, hogy az alperes bár felrótta neki, hogy egyes személyes adatokat megfelelő felhatalmazás nélkül kezel, de pontosan nem jelölte meg, hogy milyen adatokról van szó. E körben nézete szerint az alperes önkényesen tekinti jogellenesnek minden olyan adat kezelését, amely az eredeti jogviszonyban nem állt rendelkezésre, függetlenül attól, hogy azt maga az érintett adta-e át, vagy más nyilvános forrásból származik. Kifogásolta, hogy a bíróság kiszabása sérti a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Kkv tv.) 12/A. §-át. Az eljárás során nem merült fel olyan adat, körülmény, amely e rendelkezés alkalmazását kizárná, az alperes azonban azt mégis figyelmen kívül hagyta. Állította, hogy a Kkv tv. 3. § (1) bekezdése szerinti kis- és középvállalkozásnak minősült a 2012., illetve 2013. évi nettó árbevétele és összes foglalkoztatotti létszáma alapján. Továbbmenően, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339/B. §-ára hivatkozva sérelmezte, hogy a határozatból nem derülnek ki a két nagy összegű, azonos mértékű bírság kiszabása során alkalmazott mérlegelési szempontok. Nem állapítható meg a határozatból, milyen anyagi hátrányt szenvedtek és miért kiszolgáltattak az érintettek.

Az alperes ellenkérelmében a keresetek elutasítását kérte. Fenntartotta a határozatában foglaltakat, mert az álláspontja szerint minden tekintetben jogszerű.

A bíróság a perbe avatkozás lehetőségéről értesítette az eljárásban ügyfélként részt vett Creditexpress Factoring Pénzügyi Szolgáltató Zrt-t és a Tarsago Magyarország Kft-t, mely társaságok azonban e törvényes lehetőségükkel nem éltek.

A keresetek – az alábbiak szerint – nem alaposak.

A bíróság az alperesi közigazgatási határozatot a Pp. 324. § (2) bekezdés a) pontja alapján, a Pp. XX. fejezete szerinti eljárásban, a Pp. 339/A. §-a értelmében a meghozatalakor fennálló tények és alkalmazandó jogszabályok figyelembevételével, a Pp. 213. § (1) bekezdése és 215. §-a szerint a kereset és az ellenkérelem keretei között vizsgálta felül. A tényállást a Pp. 206. § (1) bekezdésére figyelemmel a rendelkezésre álló közigazgatási iratok, valamint a felek előadása és a becsatolt okirati bizonyítékok egybevetése alapján, a bizonyítékokat a maguk összességében értékelve és meggyőződése szerint elbírálva állapította meg.

Kiemeli a bíróság, hogy a közigazgatási határozat felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni (Pp. 330. § (2) bek.). A felperesek által megjelölt jogszabálysértés szabja meg a bíróság számára azokat a korlátokat, amelyek között a bíróság a közigazgatási határozatot felülvizsgálhatja. A közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatának irányát tehát a felperesek által hivatkozott jogszabálysértés jelöli ki. A kereseti kérelemhez kötöttségről és a keresetváltoztatásról szóló 2/2011. (V. 9.) KK vélemény szerint a kereseti kérelemhez kötöttség elve közigazgatási perben is érvényesül; a bíróság csak a keresetlevélben megjelölt jogszabálysértést vizsgálhatja, kivéve, ha semmisségi okot észlel. A fentiekre figyelemmel, a Pp. 3. § (2) bekezdése szerinti kérelemhez kötöttség, és annak közelebbi meghatározása, a már hivatkozott Pp. 213. § (1) bekezdése és 215. §-a szerinti kereseti kérelemhez és ellenkérelemhez kötöttség az adott esetben azt jelenti, hogy a bíróságnak az alperesi határozat felülvizsgálatát – a jelen perben is – a kereseti kérelmekben meghatározott körben kellett és lehetett elvégeznie.

A felperesek által a hatóság tényállás-tisztázási kötelezettségével összefüggésben megfogalmazott kifogással összefüggésben a bíróság kiemeli: kétségtelenül a megalapozott döntés előfeltétele a tényállás megállapítása, ami a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 13. § (2) bekezdés j) pontja és az Infotv. 60. § (2) bekezdése folytán az adott közigazgatási eljárásban is irányadó Ket. 50. § (1) bekezdése alapján az eljáró hatóság feladata. A tényállás a döntéshez szükséges tények összessége. A tényállás megállapítása során a hatóságnak a számításba jöhető tények közül ki kell választania azokat, amelyek az eljárás célja, a döntés érdekében szükségesek, a döntés szempontjából jelentőséggel bírnak. A felperesek a kereseteikben nem jelöltek meg olyan konkrét, releváns (az irányadó anyagi jogi rendelkezések alkalmazása szempontjából lényeges) tényállási elemet, melyet a hatóság nem vagy tévesen rögzített volna. Az alperes a vonatkozó történeti tényállást felderítette, tisztázta, azt a beszerzett bizonyítékok okszerű, az ésszerűség és a logika követelményeinek megfelelő, egyenként és összességükben, súlyuknak megfelelő értékelésével az érintett ügyre vonatkozóan teljes körűen, valóságként állapította meg, indokolási kötelezettségének – a szükséges körben – eleget tett: az ügyben feltárt tények és körülmények értékelését elvégezte; határozata a szükséges és elégséges mértékben tartalmazta mérlegelésének és döntésének szempontjait, indokait.

Az Infotv. 4. § (1) bekezdése szerint személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének

tisztességesnek és törvényesnek kell lennie. A (2) bekezdés szerint csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető.

Az Infotv. 5. § (1) bekezdése szerint személyes adat akkor kezelhető, ha a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy b) azt törvény vagy – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben – helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli (kötelező adatkezelés). A (3) bekezdés szerint kötelező adatkezelés esetén a kezelendő adatok fajtáit, az adatkezelés célját és feltételeit, az adatok megismerhetőségét, az adatkezelés időtartamát, valamint az adatkezelő személyét az adatkezelést elrendelő törvény, illetve önkormányzati rendelet határozza meg.

A Get. 125. § (1) bekezdése szerint az engedélyesek és a 142. § (1) bekezdése szerinti projektársaság (együtt: adatkezelő) az e törvényben meghatározott engedélyköteles tevékenység végzése, az ehhez szükséges műszaki berendezések létesítésére és üzemeltetésére vonatkozó szerződés megkötése, tartalmának meghatározása, módosítása, a teljesítésének figyelemmel kísérése, a szerződésben meghatározott díjak számlázása, továbbá a szerződésből eredő egyéb követelések érvényesítése, és az Üzemi és Kereskedelmi Szabályzatban foglalt együttműködési, adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítése céljából kezelhetik a felhasználó, valamint a külön jogszabályban meghatározott fizető azonosításához szükséges és elégséges – e törvény vagy a végrehajtására kiadott külön jogszabály szerint a szerződés tartalmát képező – személyes adatokat. A felhasználó azonosításához a természetes személy felhasználó esetén neve, lakcíme, születésének helye és ideje, valamint anyja neve, nem természetes személy felhasználó esetén elnevezése, székhelye, adószáma, cégjegyzékszám (egyéb nyilvántartási száma) szükséges. A (4) bekezdés a) pontja szerint az (1)-(1b) bekezdésben meghatározott adatok közül az adatkezelés céljához szükséges adatok – az érintett egyidejű értesítése mellett – átadhatók az adatkezelő megbízása alapján a szerződés megkötését, a leolvasást, a számlázást, a kézbesítést, a díjfizetések és követelések kezelését, a forgalmazás kezelését, a felhasználási helyek műszaki kivitelezését, felülvizsgálatát, ellenőrzését, kikapcsolását illetően az ügyfélszolgálati tevékenységet végző természetes személynek és gazdálkodó szervezetnek.

Az Infotv. 6. § (1) bekezdése szerint személyes adat kezelhető akkor is, ha az érintett hozzájárulásának beszerzése lehetetlen vagy aránytalan költséggel járna, és a személyes adat kezelése a) az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából szükséges, vagy b) az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából szükséges, és ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll. Az (5) bekezdés szerint ha a személyes adat felvételére az érintett hozzájárulásával került sor, az adatkezelő a felvett adatokat törvény eltérő rendelkezésének hiányában a) a rá vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából, vagy b) az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából, ha ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll, további külön hozzájárulás nélkül, valamint az érintett hozzájárulásának visszavonását követően is kezelheti.

Az Infotv. 3. § 7. pontja szerint hozzájárulás: az érintett akaratának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez.

Az Infotv. 20. § (1) bekezdése szerint az érintettel az adatkezelés megkezdése előtt közölni kell, hogy az adatkezelés hozzájáruláson alapul vagy kötelező. A (2) bekezdés szerint az érintettel az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő a 6. § (5) bekezdése alapján kezeli, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is. A (3) bekezdés szerint kötelező adatkezelés esetén a tájékoztatás megtörténhet a (2) bekezdés szerinti információkat tartalmazó jogszabályi rendelkezésekre való utalás nyilvánosságra hozatalával is.

Az alperes – az I.r. felperes hivatkozásával szemben – az eljárása során értékelte, hogy a felperes részéről az adatok átadására részben törvényi felhatalmazás alapján kerül sor, a határozatából kitűnően szem előtt tartotta, hogy az I.r. felperes egyetemes szolgáltatói engedélyes, e körben figyelembe vette az Infotv. 5. § (1) bekezdés b) pontját, (3) bekezdését, 20. § (3) bekezdését, továbbá a Get. 125. § (1) bekezdését és (4) bekezdés a) pontját, részletesen bemutatta az Üzletszabályzata rendelkezéseit is. Az alperes egyértelműen rögzítette a határozatában, hogy az I.r. felperes – az érintett egyidejű értesítése mellett – jogosult a követeléseinek kezeléséhez szükséges adatokat átadni a követeléskezelést végző gazdálkodó szervezetnek. Kiemelést érdemel, hogy az alperes valójában nem is a Get. rendelkezésén alapuló I.r. felperesi adattovábbítás jogszerűségét, hanem azt kifogásolta, hogy az I.r. felperes a követelés behajtására megkötött megbízási szerződés alapján a II.r. felperesnek lehetőséget biztosított arra, hogy az érintettek személyes adatait az I.r. felperesi követelésen felül a II.r. felperesi saját követelésének érvényesítéséhez is felhasználja, méghozzá oly módon, mintha az az I.r. felperes követelése lenne. Az alperesi megállapításokat az I.r. felperes félreértelmezte, azok nem megalapozatlanok, nem iratellenesek és nem is ellentmondásosak, helyes jogszabályi rendelkezéseken alapulnak, az alperes jogi következtetései helytállóak. A vizsgált megbízási szerződés alapján az eredeti adatkezelési cél kizárólag az I.r. felperes követeléseinek peres eljárásban vagy peres eljáráson kívül történő érvényesítése volt, ehhez képest a megbízási szerződés 20. pontja és a megbízási szerződés 2. számú kiegészítése szerint a követeléskezeléssel megbízott II.r. felperes az érintett adósok I.r. felperes által továbbított személyes adatait ettől eltérő célra, az alapkötelezettségen túli, saját követeléseinek – az adósra terhelt adminisztrációs díjnak és ügyvédi munkadíjnak – a behajtására is felhasználta. A követeléskezeléssel megbízott II.r. felperes a saját bevételét képező díjkövetelés érvényesítése során nem az I.r. felperes követelését hajtotta be, ekként az érintett adósok személyes adatainak az I.r. felperesétől elkülönülő, saját célú kezelését végezte. Helyes jogértelmezéssel mutatott rá az alperes, hogy a két adatkezelési cél elvált egymástól, ezért adatvédelmi jogi szempontból mindkét cél esetében külön-külön kellett vizsgálni, hogy teljesültek-e az adatkezelés jogszerűségével szemben támasztott törvényi

követelmények. Utóbbi, II.r. felperesi saját célú adatkezelés tekintetében pedig világosan megállapítható volt, hogy az adatkezelést, adattovábbítást nem alapozhatták meg a Get. szabályai, így az adatkezelésre, adattovábbításra e vonatkozásban csak az érintettek hozzájárulásával kerülhetett volna sor. E körben azonban a felperesek egyike sem tett eleget a tájékoztatási kötelezettségének, az adósok nem kaptak az adatkezelés minden lényeges körülményéről az Infotv. követelményeinek megfelelő tájékoztatást – egyebek mellett minden adatkezelési cél, jogalap, és az adatkezelők személye sem volt ismert előttük –, ezért önmagában az egyetemes szolgáltatási szerződés aláírása nem eredményezhette azt, hogy az érintettek hozzájárulása a követeléskezelési megbízásból eredő valamennyi adatkezelési műveletre kiterjedne. Az I.r. felperes törvényi felhatalmazása az egyetemes szolgáltatási szerződés megkötését követő adatgyűjtésre és a követelés behajtása céljából átadott személyes adatoknak a II.r. felperes másodlagos, saját célú kezelése érdekében történő továbbítására a fentiek szerint nem terjedt ki, ezért a tájékoztatási hiányosságait illetően az I.r. felperesnek az Infotv. 20. § (3) bekezdésére való hivatkozása nem fogadható el. Megjegyzendő még, hogy a Get. 125. § (1) bekezdése alapján a gázszolgáltató I.r. felperes nincs felhatalmazva a fogyasztók telefonszámának kezelésére, ezért annak kezelésére szintén csak akkor van lehetősége, amennyiben ahhoz a fogyasztó hozzájárul. Az I.r. felperes azon érvelése sem fogadható el, hogy az értesítési kötelezettség kapcsán kifogással vagy panasszal soha, egyetlen felhasználó sem élt a felperesekkel szemben, mert az érintetteknek a járulékos jellegű adatkezelésre vonatkozó tájékoztatása elmaradt, ezért e körben éppen tájékoztatlanságukból is következhetett, ha kifogást, panaszt nem terjesztettek elő.

A felperesek kereseti érvelésére kiemeli a bíróság, hogy az alperes, a tényállás-tisztázási és indokolási kötelezettségének e vonatkozásban is eleget téve – a felperesek tájékoztatási gyakorlatát, nyilatkozataikat és bejelentéseiket vizsgálva – állapította meg, miszerint az érdemérlelgesen alapuló jogalap (Infotv. 6. § (1) és (5) bek.) fennállta a felperesek adatkezelésének vizsgálata során nem merült fel. A határozat pontosan, világosan és egyértelműen utal arra, hogy az I.r. felperes üzletszabályzata (határozat 5.1. pont) a személyes adatok kezelésének jogalapjaként az érintett hozzájárulását jelöli meg, a II.r. felperes honlapján olvasható, a határozatban is hivatkozott „Adatkezelési tájékoztató” elnevezésű dokumentum „4.5. Ügyféladatbázis” pontjában az adatkezelés jogalapjaként „az érintett önkéntes hozzájárulása” szöveg, a „4.6. Telefonbeszélgetések rögzítése” pontjában jogalapjaként „az érintett önkéntes hozzájárulása” szöveg szerepel. A II.r. felperes a „telefonbeszélgetések rögzítése” megnevezésű (NAIH-63417/2013. nyilvántartási számú) adatkezelésének az adatvédelmi hatósági nyilvántartásba vételére irányuló kérelmében 2013. március 6-án úgy nyilatkozott, hogy „a Creditexpress Magyarország Kft. által hívottak és megadott telefonszámaira hívást kezdeményezők” esetében a telefonbeszélgetések során megadott egyéb személyes adatok kezelésének jogalapja az „érintett önkéntes hozzájárulása”; az „ügyféladatbázis” megnevezésű (NAIH-63419/2013. nyilvántartási számú) adatkezelésének az adatvédelmi hatósági nyilvántartásba vételére irányuló kérelmében, szintén 2013. március 6-án úgy nyilatkozott, hogy az adatkezelés célja „a jogosultak által megjelölt követelések behajtása, egyezség kötése, az adósok nyilvántartása, egymástól való megkülönböztetése, a megbízások teljesítése, tartozások nyilvántartása, a visszafizetések dokumentálása, számviteli kötelezettség teljesítése”, az adatkezelés jogalapja az „érintett önkéntes hozzájárulása”. Az alperesnek az adatvédelmi hatósági eljárása során – a személyes

adatok védelméhez való jog érvényesülése érdekében – a személyes adatok kezelésének jogszerűségét, a jogszabályi előírások betartását kell ellenőriznie, melynek során a kiindulási alapot az adatkezelő által az adott időszak tekintetében megjelölt adatkezelési jogalap(ok) jelentik. Az eljárás során azt mindenképpen vizsgálni kell, hogy az adatkezelés körülményei tekintetében utal-e valamely konkrét tény, adat, körülmény az érdekmérlegelési jogalap adatkezelő általi alkalmazására, így pl. az adatkezelési szabályzat, az adatvédelmi nyilvántartás adatai, az érintettek tájékoztatása, azonban a hatóságnak – az adatkezelési folyamatok átláthatóságának elvéből is fakadóan – nem kell külön vizsgálnia azt, hogy az érdekmérlegelési jogalap jogszerűvé tehetné-e a vizsgált adatkezelést, amennyiben maga az adatkezelő az adatkezelését nem erre alapította, illetve nem ezen az alapon végezte. Kiemelendő e körben, hogy az érdekmérlegelési jogalap esetén az adatkezelő vonatkozásában fokozottabb bizonyítási teher érvényesül, nem a hatóság hivatalbóli kötelezettsége az érdekmérlegelési jogalap fennálltának igazolása, az adatkezelőnek már az adatkezelése megkezdésekor tudnia kell egyértelműen igazolni azt, hogy az adatkezelése a jogszabályi követelményeknek maradéktalanul megfelel, és az egyes jogi érdekek összevetése nyomán kiállja az érdekmérlegelési tesztet. A kifejtettekből következően, a perbeli esetben nem az alperes önkényére, felróható mulasztására, hanem éppen a felperesek által tanúsított konkrét eljárásra vezethető vissza, hogy az érdekmérlegelési jogalap az eljárás során nem került és nem is kerülhetett figyelembe vételre; az alperes nem tekinthetett el attól a tényről, hogy a felperesek a saját adatkezelésüket a rendelkezésre álló iratok szerint (és nem a perben hiányolt utólagos nyilatkozatásuk, hivatkozásuk alapján) mely jogalapon végezték. Az ezzel kapcsolatos megállapítás cáfolatára alkalmas adatot, tény, körülményt a felperesek a perben nem jelöltek meg, lényegében nem is vitatták tájékoztatók, illetve az adatkezelői bejelentésen alapuló nyilvántartási adatok valóságát. Az alperes feladata ez esetben is az adott – felperesek által megjelölt – jogalapon történő adatkezelés jogszerűségének vizsgálata volt, az érdekmérlegelési jogalapot az ehhez szükséges felperesi bizonyítékok, igazolások hiányában, csupán azon általánosságra figyelemmel, miszerint a tárgybeli adatkezelés tipikusan olyan, melynek során az érdekalapú adatkezelésnek fokozott jelentősége van, ellenőrizni érdemben nem tudhatta. Mindezekből következően – mivel a felperesek adatkezelésüket ténylegesen más jogalapra alapították, illetve más jogalapon végezték – nincs jelentősége annak sem, hogy a felperesi adatkezelés az Infotv. és az Irányelv esetleges megfogalmazásbeli különbségeire figyelemmel az Irányelv 7. cikk f) pontjának, avagy b) pontjának megfelelt-e vagy sem, e kérdéseket is éppen a felperesi eljárás tette irrelevánssá.

A bíróság a II.r. felperesnek az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmét a Pp. 155/A. §-a alapján elutasította. Nem kell előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezni akkor, ha a felmerült kérdés irreleváns a perbeli jogvita eldöntése szempontjából, vagy ha a szóban forgó uniós jogi rendelkezést az Európai Bíróság már értelmezte, vagy ha az uniós jog helyes alkalmazása olyannyira nyilvánvaló, hogy az minden ésszerű kétséget kizár (Cilfit ügy, 283/81. sz.). A II.r. felperes által indítványozott kérdések az Irányelv 7. cikk f) pontja közvetlen hatályára és alkalmazhatóságára, illetve értelmezésére irányultak. Ahogy azt a bíróság a fentiekben kifejtette, a II.r. felperes indítványa téves feltételezésen alapult, mert a jogerős határozat és a bíróság által megállapított tényállás is éppen az, hogy a felperesek saját maguk nem alapították az adatkezelésüket az érdekmérlegelési jogalapra, így ezen jogalap vizsgálata az adott esetben szóba sem kerülhetett.

Ebből következik, hogy a feltenni indítványozott kérdésekre adott válaszok nem hatottak volna ki az ügy érdemére, így az indítványt el kellett utasítani.

A II.r. felperesi kereseti érveléssel szemben az adatkezelésről nem ad téves képet a határozat, az alperes nem hagyta figyelmen kívül az amögött húzódó jogviszonyt. Éppen ellenkezőleg, azt hangsúlyozta, miszerint a II.r. felperes és az érintettek között nincs szerződéses jogviszony, mert az érintettek kizárólag az I.r. felperessel állnak jogviszonyban. Az érintettek valójában egy olyan szerződés alapján tartoznak a II.r. felperesnek, amelyben ők maguk félként nem érintettek. A bíróság megítélése szerint helytálló indokok alapján érvelt az alperes azzal, miszerint adatvédelmi szempontból igenis releváns, hogy ki a díjak közvetlen jogosultja, az érintett adósokra terhelt, a II.r. felperes saját bevételeit jelentő díjak (adminisztrációs díj, látogatási díj, ügyvédi munkadíj, tranzakciós díj stb.) behajtása során a II.r. felperes az érintett adósok személyes adatainak az I.r. felperesétől elkülönülő, saját célú kezelését végzi. Két különálló, alanyaiban is eltérő kötelemről van szó, ennek megfelelően tehát a két adatkezelési cél szintén elválik egymástól; utóbbi adatkezelési cél az, amely túlmutat a korábbi jogszerű adatkezelői célon. A felperesek az Infotv. 20. §-ában előírtak ellenére nem tájékoztatták az érintett adósokat az adatkezelés folyamatáról, arról, hogy adataikat egymás között átadták, arról sem, hogy milyen célra, arról sem, hogy az adatkezelés hozzájáruláson alapul vagy kötelező, és arról sem, hogy a megbízás teljesítésével összefüggésben keletkezett költségeket megtettesítő egyéb díjak kit illetnek. Erre tekintettel a II.r. felperes saját célú adatkezelése az Infotv-be ütközik.

Az II.r. felperesi előadásra kiemelendő még, hogy az alperes a határozatában szövegszerűen is idézte a II.r. felperes által használt „Fizetési felszólítás” szövegét, és arra alapítottan – egészen pontosan – azt kifogásolta, hogy a levél alkalmas arra, hogy az adatalanyban azt a benyomást keltse, hogy a fizetendő tartozás teljes összege az I.r. felperes követelése, a két adatkezelési cél tehát egybemosódik. Az adósok arról nem kapnak tájékoztatást, hogy az összes tartozásából mely összegek képezik az I.r. felperes követelését és melyek a II.r. felperes közvetlen követelését, így arról sem, hogy a II.r. felperes fennálló követelésének és az ebből eredő adatkezelésének mi a jogalapja, hiszen az adatokat az adósra terhelt díjainak behajtása során nem az I.r. felperes, hanem a saját üzleti érdekében kezeli. Az adatalanyoknak ezekről elektronikus úton sincs lehetőségük információhoz jutni, mert az I.r. felperes honlapja és a II.r. felperes adatkezelési tájékoztatója ezeket nem tartalmazza. A megbízott ügyvéd által alkalmazott levélminta az adósról tájékoztatja, hogy valamennyi tartozása a „Tőketartozás”, a „Késedelmi kamat” és a „Tartozás behajtása miatt felmerült költség” az I.r. felperes nyilvántartásában szerepel, azaz az I.r. felperes követelése. A „Tartozás behajtása miatt felmerült költség” mező nem részletezi, hogy az itt feltüntetett összeg magában foglalja-e az adósra terhelt adminisztrációs díjat és ügyvédi munkadíjat. A felhozott alperesi kifogások iratszerűek, megalapozottak. Az adminisztratív költségek jogosságának megítélése kétségtelenül polgári bíróság hatáskörébe tartozik, az alperes hatásköre arra terjed ki, hogy azt vizsgálja, a követelés az alapjogviszonyból származik-e, avagy egy plusz költség érvényesítésére irányul, mindezt pedig azért teheti meg, mert a kettő viszonylatában eltérő adatkezelési célról van szó, ezeket el kell különíteni, azokról az érintetteket külön kell tájékoztatni is. Az alperes határozata e megállapítások megtételéről szól, a hatóság a hatáskörét nem lépte túl.

A II.r. felperes által továbbmenően előadott azon érv, miszerint az alperes bár felrótta neki, hogy egyes személyes adatokat megfelelő felhatalmazás nélkül kezel, de pontosan nem jelölte meg, hogy milyen adatokról van szó, kiemeli a bíróság, hogy a II.r. felperes által hivatkozott körben (határozat V.4. pont) az alperes a Get. 125. § (4) bekezdés a) pontjának egyszerű nyelvtani értelme alapján utalt arra, hogy az I.r. felperes törvényi felhatalmazása a követelés behajtása céljából átadott adatokon felüli adatok gyűjtésére és az adósok személyes adatainak a II.r. felperes másodlagos, saját célú kezelése érdekében történő továbbítására sem terjed ki.

A Kkv. 12/A. § (1) bekezdése szerint a hatósági ellenőrzést végző szervek kis- és középvállalkozásokkal szemben az első esetben előforduló jogsértés esetén – az adó- és vámhatósági eljárást és a felnőttképzési tevékenységet folytató intézmények ellenőrzésére irányuló eljárást kivéve – bírság kiszabása helyett figyelmeztetést alkalmaznak, illetve kötelesek megvizsgálni a Ket. 94. § (1) bekezdés a) pontjában szabályozott eljárást alkalmazásának lehetőségét.

A bírságkiszabás körében, a Kkv. 12/A. §-ának alkalmazhatóságával összefüggésben kiemeli a bíróság, hogy a perben a II.r. felperes ugyan állította, hogy a Kkv. 3. § (1) bekezdése szerinti kis- és középvállalkozásnak minősült nettó árbevétele és összes foglalkoztatotti létszáma alapján, de azt már – bírói felhívás ellenére – nem tudta igazolni, hogy kis- és középvállalkozási minősége a törvény partner- vagy kapcsolódó vállalkozásokra, és e körben a 3. §-ban megjelölt mutatók számítására vonatkozó szabályaira (Kkv. 4-5. §§) figyelemmel is fennáll, holott ezzel összefüggésben az alperes ésszerű kétségeket támasztott. A Pp. 324. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. Ennek megfelelően a perbeli esetben – miután a II.r. felperes érdeke volt, hogy a bíróság valóban fogadja el, miszerint kis- és középvállalkozásnak minősült és ezért esetében a Kkv. 12/A. §-a alkalmazható – a kis- és középvállalkozási minőségét megalapozó körülményeket neki kellett volna kétséget kizáró módon igazolnia. Kiemeli a bíróság, hogy saját kis- és középvállalkozási minőségéről nyilvánvalóan a II.r. felperesnek kell tudomással bírnia, illetve az e körben relevanciával bíró, szükséges adatokkal, információkkal rendelkeznie, és azokat már a közigazgatási eljárás során a hatóság, a perben pedig a bíróság tudomására hoznia. Annak következményeit, ha a bíróságot nem győzi meg arról, hogy esetében a jogszabály alkalmazásának (a bírság alóli mentesülésének) feltételei fennállnak, az irányadó perrendi szabályok szerint a II.r. felperesnek magának kell viselnie (Pp. 3. § (3) bek.). A bíróság mellőzte a felek által a Kkv. 12/A. §-ának az adatvédelmi hatósági eljárásban történő alkalmazhatóságára vonatkozóan, a 2/2013. Közigazgatási-munkaügyi jogegységi határozatban írtak tükrében kifejtett jogi érvelés részletes ismertetését és elemzését, mert az a perbeli jogvita eldöntése körében irrelevánssá vált: a II.r. felperes a kis- és középvállalkozási minősége nem igazolt, így a konkrét tényállásra a Kkv. 12/A. §-a semmiképpen sem alkalmazható.

Az Infotv. 61. § (1) bekezdés f) pontja szerint az adatvédelmi hatósági eljárásban hozott határozatában a Hatóság bírságot szabhat ki. A (3) bekezdés szerint az (1) bekezdés f) pontja szerint kiszabott bírság mértéke százezertől tízmillió forintig terjedhet. A (4) bekezdés szerint

a Hatóság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, illetve a bírság mértékének megállapításában az eset összes körülményeit – így különösen a jogsértéssel érintettek körének nagyságát, a jogsértés súlyát és a jogsértés ismétlődő jellegét – veszi figyelembe.

A bírság kiszabásának indokoltsága és mértékének meghatározása során a hatóságnak mérlegelési jogköre van. Ez a jogkör az Infotv. 61. § (3) bekezdésében írt keretek között, a (4) bekezdésében meghatározott szempontok figyelembe vételével gyakorolható. Az alperes köteles e körben is döntésének indokát adni, a mérlegelésében szerepet játszó körülményekről, azok mikénti értékeléséről beszámolni, ezáltal biztosítani a mérlegelési jogkörében hozott határozatrész jogszerűségének kontrollálhatóságát, az érdemi bírósági felülvizsgálat lehetőségét. A Pp. 339/B. §-a szerint mérlegelési jogkörben hozott közigazgatási határozat akkor tekintendő jogszerűnek, ha a közigazgatási szerv a tényállást kellő mértékben feltárta, az eljárási szabályokat betartotta, a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak, és a határozat indokolásából a bizonyítékok mérlegelésének okszerűsége kitűnik. Ebből következően, ha a felperes által elkövetett jogsértés miatt kiszabott mulasztási bírság indokoltságát, mértékét az alperes az Infotv. szerinti keretek között, az Infotv.-ben rögzített és az ügyben releváns, a bírságkiszabás során figyelembe jövő valamennyi alanyi és tárgyi tényezőt felderítve, és azokat helyesen: súlyuknak, nyomatékuknak megfelelően értékelve, okszerűen mérlegelve határozta meg, szem előtt tartva a szankcionálás speciál- és generálpreventív célját, vagyis az egyéni és az általános megelőzés szempontjait is, és mindezt a határozatában a kellő mértékben, megfelelően megindokolta, akkor a mérlegelési jogkörben hozott döntés jogszerű. Felülmérlegelésre, avagy méltányosság gyakorlására a bíróságnak a közigazgatási perben törvényes lehetősége nincs. Az adott esetben a bíróság megállapította, hogy az alperes a kiegészített, módosított határozatában az Infotv. 61. § (4) bekezdése szerinti, releváns körülményeket a felperesek vonatkozásában részletesen, teljes körűen, és helyesen vette számba, és azokat a súlyuknak, nyomatékuknak megfelelően értékelte, okszerűen mérlegelte, és ennek indokairól a határozatában számot is adott. A perbeli esetben a felperesek esetében az azonos mértékű bírság kiszabásának indoka az volt, hogy a felperesek az adatkezelési módszereket és az új adatkezelési célt közösen alakították ki, ezért a jogellenesnek minősített adatkezelési gyakorlatért való felelősségüket azonos mértékűnek ítélte a hatóság. A felperesek által kötött szerződés lényegében az adósok feje fölött rendelkezett a személyes adatok harmadik személynek történő továbbításáról és a továbbított adatok harmadik személy céljára történő felhasználásáról. Az új célú adatfelhasználással az adósok kiszolgáltatott helyzetbe kerültek, hiszen a többes adatkezelés tényéről a tartozás követelésekor sem kaptak tájékoztatást. A tájékoztatás hiánya pedig jelentős számú adatalany jogérvényesítési lehetőségét akadályozta, ami egyértelműen súlyos jogsértésnek minősül. A bírság kiszabása körében a felperes vonatkozásában értékelhető összes tényezőt szem előtt tartva a bíróság úgy ítélte meg, hogy a feltárt, kiegészített, módosított határozatban hivatkozott körülmények ellensúlyozására alkalmas szempontot a felperesek a perben sem jelöltek meg, a velük szemben kiszabott bírság mértéke eltúlzottnak nem tekinthető, a törvényes speciál- és generálpreventív célokkal arányban áll, azok eléréséhez szükséges és egyben elégséges is.

A felülvizsgálni kért közigazgatási határozat a keresetekben megjelölt körben, az ügy érdemét érintően nem bizonyult jogszabálysértőnek, ezért a bíróság a felperesek kereseteit a Pp. 339. § (1) bekezdése alapján elutasította.

Az alperes költségeinek megfizetésére a felperesek a Pp. 78. § (1) bekezdése, illetve 82. § (2) bekezdése alapján kötelesek. A bíróság a perköltség összegét a Pp. 67. § (2) bekezdésére is figyelemmel, a Pp. 75. § (1) és (2) bekezdései, valamint 79. § (1) bekezdése alapján, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletben (a továbbiakban: IM rendelet) foglaltakra is figyelemmel határozta meg, szem előtt tartva a jogvita bonyolultságát, a képviselő szakmai nehézségét, továbbá az előkészítő munka (beadványok elkészítése), illetve a tárgyaláson való megjelenés és nyilatkozattétel időigényét is (IM rendelet 3. § (3) és (6) bek.).

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 43. § (3) bekezdésében meghatározott mértékű kereseti illeték viselésére a felperesek a költségmentesség bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelesek.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 340. § (1) bekezdése kizárja.

Budapest, 2015. április 15.

dr. Remes Gábor s.k.
bíró

A kiadmány hitelűl:

